

Vesienhoidon keskeiset kysymykset vuosille 2022-2027 ja muuta ajankohtaista

Helsingin pienvesitapaaminen 24.5.2018

Tiina Ahokas, Uudenmaan ELY-keskus

Vaikuta vesiin!

Vesienhoidon suunnittelu prosessi

Vesienhoito Uudellamaalla

- Vesienhoidon tavoitteena on pintavesien hyvä ekologinen ja kemiallinen tila ja pohjavesien hyvä määrällinen ja kemiallinen tila
 - Vesipuidedirektiivi (2000/60/EY)
- Uudellamaalla vesienhoidossa on mukana 317 pintavesimuodostumaa
 - Helsingissä 9 (Vantaanjoki, Keravanjoki + rannikkovesiä)
- Hyvän tilan tavoite koskee kaikkia vesimuodostumia riippumatta siitä ovatko ne mukana vesienhoidon suunnitteluprosessissa
- Pienvedet ovat tärkeä osa valuma-aluetta

Vaikuta vesiin!

Vesien tilaan vaikuttavia keskeisiä kysymyksiä mietitään parhaillaan

- Kuuleminen 3. vesienhoitokauden (2022-2027) työohjelmasta, **keskeisistä kysymyksistä** ja ympäristöselostuksesta
 - Samaan aikaan, kun toteutetaan meneillään olevan kauden 2016-2021 toimenpiteitä, pohjustetaan jo tulevaa, tehdään jatkuvaa kehittämistyötä
 - Uusien tavoitteiden sopiminen ja tutuksi tuominen vie aikaa ja kannattaa aloittaa hyvissä ajoin
- Mitä ovat keskeiset kysymykset?
 - Asioita joihin kiinnitetään erityistä huomiota seuraavalla suunnittelukaudella
 - Vesien tilaan liittyviä ongelmakohtia, suunnitteluun tai toimeenpanoon liittyviä haasteita jne.
 - Koottu yhdessä vesienhoitoalueen ELY-keskusten ja sidosryhmien kanssa
- Kuulemisesta saatu palaute hyödynnetään vesienhoitosuunnitelman ja toimenpideohjelmien valmistelussa

Vaikuta vesiin!

Kuuleminen

Kuulemisaika 8.1.–9.7.2018

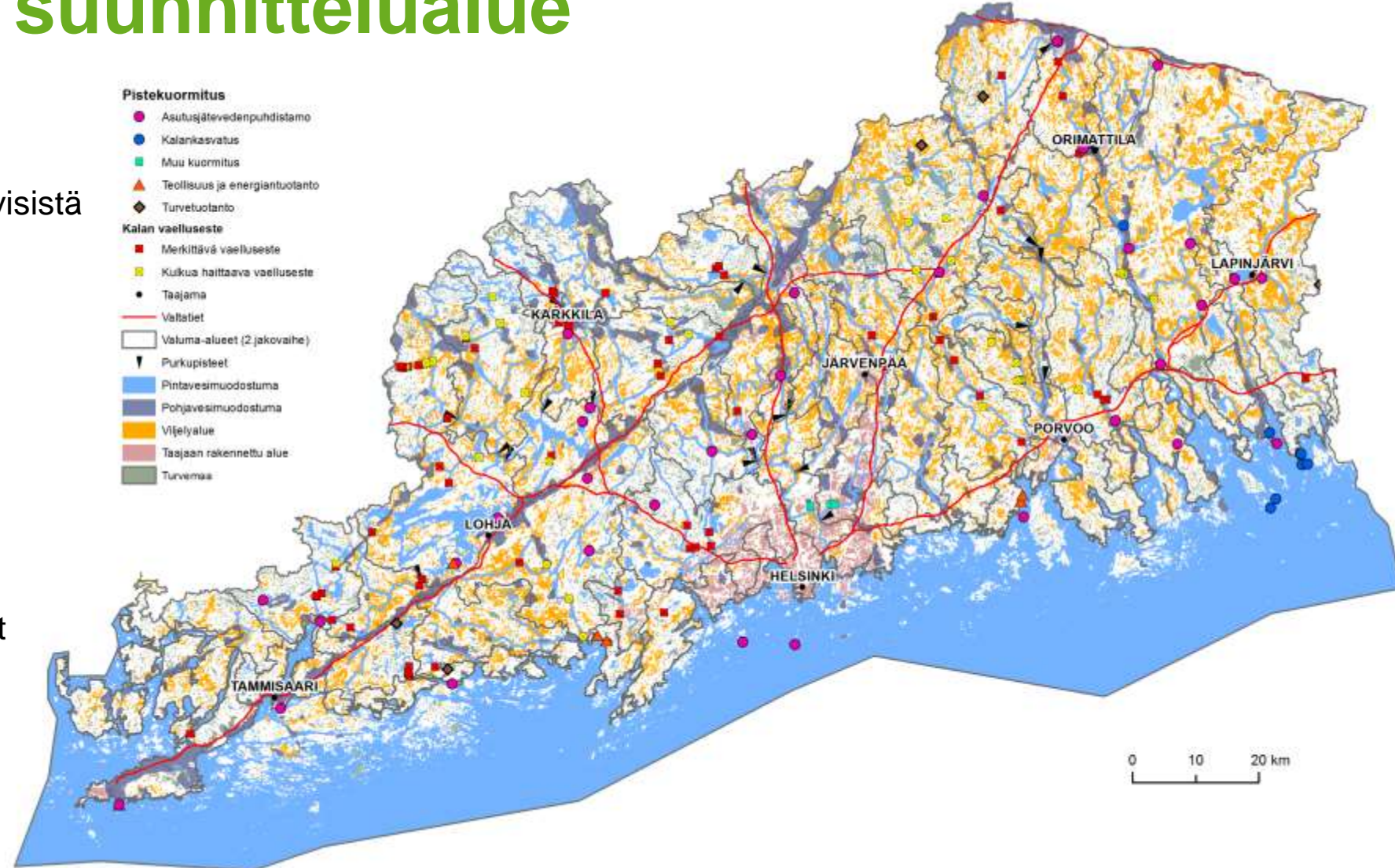
- Kuulemisaineisto: Vaikuta vesiin – Vesienhoidon keskeiset kysymykset ja työohjelma Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueella 2022-2027 (<http://www.doria.fi/handle/10024/147820>, latautuu paremmin Firefox-selaimella)
- www.ymparisto.fi/vaikutavesiin
- Karttapalvelu: <http://paikkatieto.ymparisto.fi/vaikutavesiin>
- www.lausuntopalvelu.fi/
- [Verkkokysely](#)

- Kaikki voivat antaa palautetta!
- ELY on lisäksi pyytänyt lausunnot keskeisiltä viranomaisilta, sidosryhmiltä ja muilta tahoilta

Vaikuta vesiin!

Uudenmaan suunnittelualue

- Koostuu Suomenlahteen laskevista pienistä ja vähäjärvisistä jokivesistöistä.
- Merkittävimpiä jokivesistöjä Karjaanjoen, Siuntionjoen, Vantaanjoen ja Porvoonjoen vesistöalueet
- Suurimpia järviä Lohjanjärvi, Hiidenvesi, Tuusulanjärvi ja Artjärven Pyhäjärvi.
- Alueeseen kuuluvat myös Suomenlahden rannikkovedet Hankoniemeltä Kymijoenle.

Vaikuta vesiin!

Hajakuormitus ja jätevedet suurimpia rehevöittäjiä

- Hajakuormitus on suurin vesistöjen rehevöitymistä aiheuttava tekijä koko Uudenmaan alueella.
- Suurimmat kuormittajat ovat **maatalous, erityisesti peltoviljely**, sekä alueen **runsas haja- ja loma-asutus**. Maaperän eroosioherkkyys lisää maataloudesta peräisin olevaa hajakuormitusta.
- Hajakuormituksen lisäksi **yhdyskuntien ja teollisuuden jätevedet** rehevöittävät vesistöjä jätevesien purkualueilla.
 - Suomenlahteen johdettavien Helsingin Viikinmäen ja Espoon Suomenojan jätevedenpuhdistamoiden jätevesimäärä on 26 % koko maan yhdyskuntien jätevesistä.
 - Vantaanjoen ja Porvoonjoen latvoilla sijaitsevista suurista jätevedenpuhdistamoista tulevan jäteveden määrä on huomattava osa jokien virtaamasta erityisesti kuivina aikoina.

Vaikuta vesiin!

Intensiivinen maankäyttö Uudenmaan erityispiirre

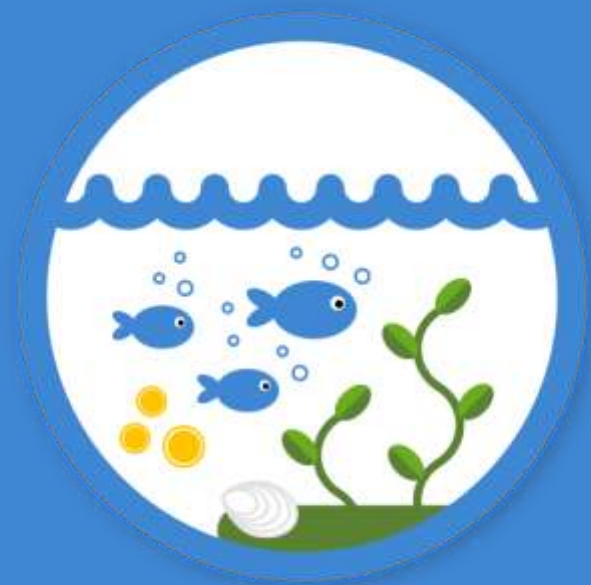
- **Kaupunki- ja taajama-alueiden kasvusta johtuva paine** vaikuttaa merkittävästi vesistöjen tilaan ja niiden käyttöön. **Intensiivisellä maankäytöllä** on muutettu tai kokonaan hävitetty vedestä riippuvaisia ja vesitasapainoa ylläpitäviä elinympäristöjä, kuten soita, kosteikkoja, lähteitä, ranta-alueita ja puroja.
- Taajama-alueiden ja laajojen teollisuusalueiden **hulevedet** aiheuttavat kiintoaineen, ravinteiden, raskasmetallien ja torjunta-aineiden kuormitusta ja muuttavat valuma-alueiden vesitasapainoa ja vesiluontoa paikallisesti.
- **Rakennetut alueet vähentävät veden imeytymistä** maaperään ja pohjavedeksi sekä lisäävät ylivirtaamia ja eroosiota kaupunkipuroissa.
- Voimakkaiden sateiden tai sulamisvesien aiheuttamissa **ylivuototilanteissa** vesistöihin purkautunut puhdistamaton jätevesi on aiheuttanut paikoin hapettomuutta ja kalakuolemia.

Vaikuta vesiin!

Intensiivinen maankäyttö Uudenmaan erityispiirre

- Vesistöjen vähäjärvisyys ja soiden vähäisyys aiheuttavat ajoittaista kuivuutta tai tulvimista, joita ihmistoiminta, kuten **ojitukset ja rakentaminen** voimistavat. Rannikkoalueella on ongelmana meriveden ajoittainen tulviminen asutus- ja teollisuusalueille. **Ilmastomuutos uhkaa voimistaa näitä ilmiöitä.**
- Vesistöjen **kunnostustarvetta lisää erityisen suuri käyttöpaine** vähävesistöisellä Uudellamaalla.
- Kalojen vaellusesteenä olevat **padot, vesistöjen perkaaminen sekä ruoppaukset** aiheuttavat haittoja vesiluonnolle koko alueella.
- Lähes kaikki alueen joet ja purot on aikojen kuluessa perattu ja myös **monet järvet on kuivattu** kokonaan tai niiden **vedenpintaa on laskettu** maatalousmaan hankkimiseksi ja tulvasuojelun tarpeisiin.

Vaikuta vesiin!

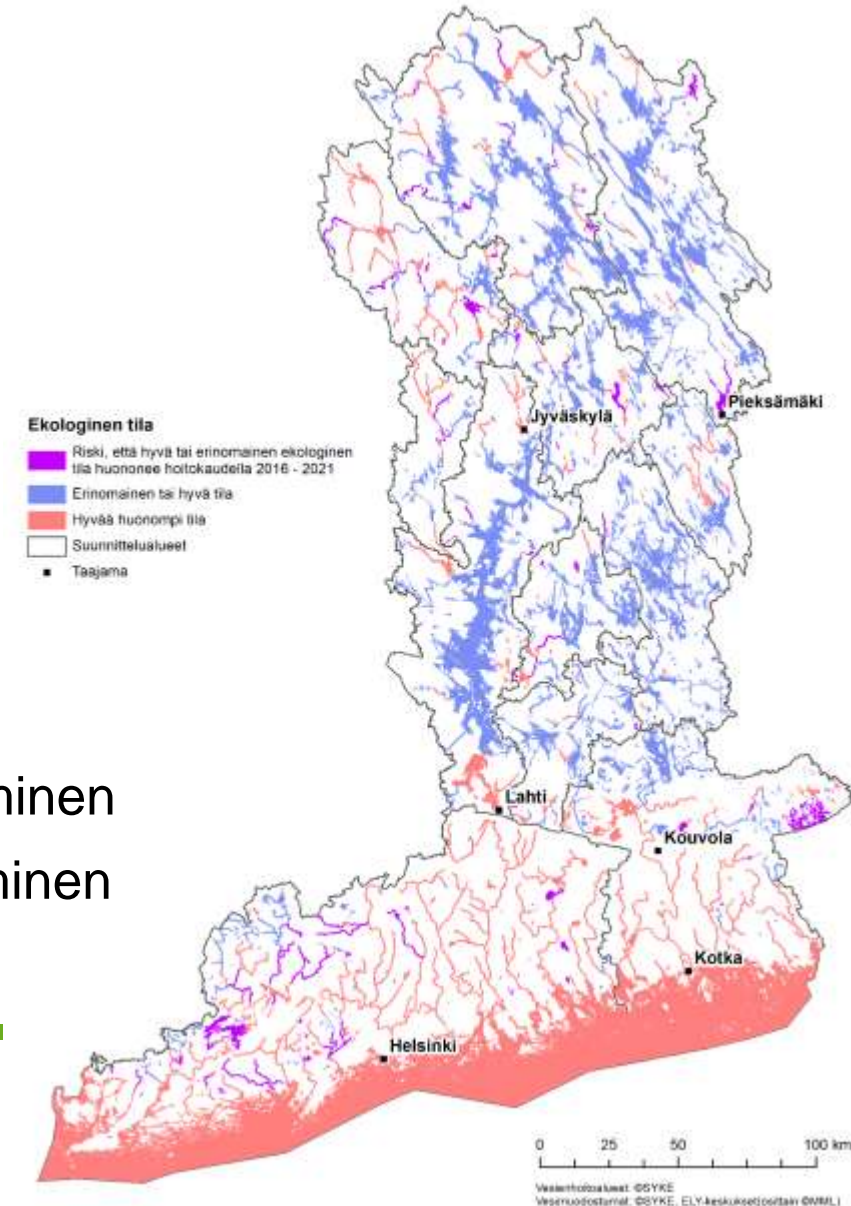

Keskeiset kysymykset Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueella 2022-2027

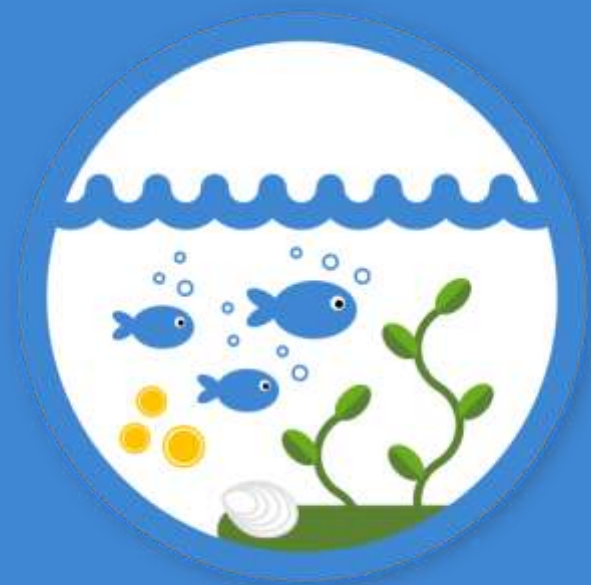
Vaikuta vesiin!

Ehdotus vesienhoitoalueen keskeisiksi kysymyksiksi:

- Maatalouden toimenpiteet käytäntöön
- Metsätalouden vesiensuojelun tehostaminen
- Turvetuotannon päästöt hallintaan
- Vesienhoidon parempi huomioiminen kaavoituksessa ja rakentamisen ohjauksessa
- Vesielinympäristöjen parantaminen
- Ilmastonmuutoksen vaikutuksiin varautuminen
- Pohjavesien laadun ja määrän turvaaminen
- Jätevesihaitat hallintaan
- Vesiympäristölle haitallisten ja vaarallisten aineiden vähentäminen
- Erinomaisessa ja hyvässä tilassa olevien vesien tilan turvaaminen
- Toimeenpanon tehostaminen

Vaikuta vesiin!

Keskeiset kysymykset – pääkaupunkiseudun pintavedet

Vaikuta vesiin!

Vesienhoidon parempi huomioiminen kaavoituksessa ja rakentamisen ohjauksessa

- Kaavoittajille annettavan ennakkoneuvonnan merkitys korostuu.
- Kuntien kaavoittajien ja rakennusvalvontaviranomaisten osaamista pinta- ja pohjavesiin haitallisesti vaikuttavista asioista on vahvistettava.
- Kaavoituksessa on tärkeää tunnistaa yksittäisen hankkeen vaikutukset osana laajempaa ilmiötä.

Vaikuta vesiin!

Vesielinympäristöjen parantaminen

- Vesistöjen kunnostukseen tarvittavan luvituksen helpottaminen
- Vanhojen lupien avaamisen helpottaminen (erit. padot)
- Jatketaan kunnostusten edistämistä
 - Rahoituksen varmistaminen
 - Asiantuntijatuki ELY-keskuksista ja SYKEstä
- Pienvedet entistä paremmin huomioon
 - Suojavyöhykkeiden tärkeys
- Toteutettujen kunnostusten parempi huomioiminen valuma-alueen maankäytössä (esim. ojitukset)

Vaikuta vesiin!

Ilmastonmuutoksen vaikutuksiin varautuminen

Keskeistä on ehkäistä ihmistoiminnasta aiheutuvan kiintoaine- ja ravinnekuormituksen kasvua ja huolehtimalla vedenpidätyskyvystä valuma-alueilla.

- Maa- ja metsätalouden ojitusten tarveharkinta ja menetelmän valinta
- Kosteikot, laskeutusaltaat, virtaamansäätö
- Hulevesien hallinta

Vaikuta vesiin!

Jätevesihaitat hallintaan

- Tärkeää keskittyä viemäriverkostojen kunnostustoimenpiteisiin
 - Estetään sade- ja sulamisvesien pääsy jätevesiverkoston ja puhdistamoille.
- Kuntia kannustetaan laatimaan myös ilmastonmuutoksen näkökulmasta tarpeellisia hulevesiohjelmia.
- Haja-asutuksen jätevesikuormituksen vähentämiseksi varmistettava vesihuoltoverkostojen laajentamista koskevien suunnitelmien toteutus.

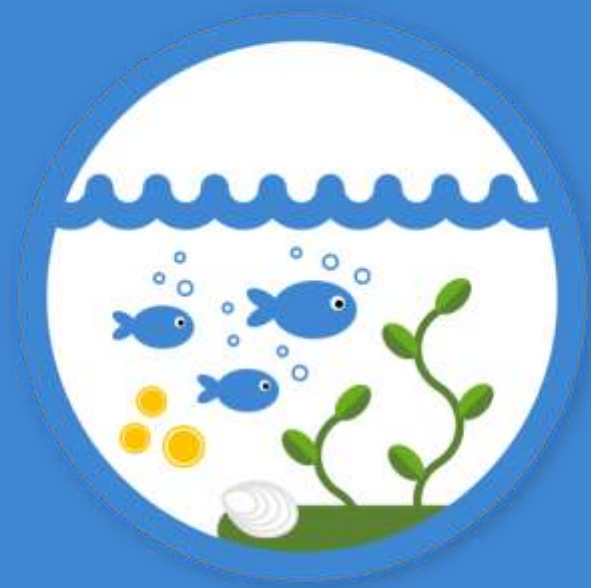
Vaikuta vesiin!

Vesiympäristölle haitallisten ja vaarallisten aineiden vähentäminen

- Kehitettävä toimenpiteitä, joilla vähennetään asetuksen 1022/2006 mukaisten aineiden sekä mikromuovien ja lääkeaineiden päätymistä pinta- ja pohjavesiin.
 - Lisää tutkimusta
 - Selvityksiä ja tarkkailuohjelmia päivittämistä jatketaan edelleen uuden tiedon perusteella
 - Ohjeistuksen tarve
 - Toimenpiteitä kehitettävä

Vaikuta vesiin!

Muuta ajankohtaista

Vaikuta vesiin!

Vesimuodostumien rajausten tarkistaminen

- Seuraavaa suunnittelukautta (2022-2027) varten on tehty vesimuodostumien rajausten tarkistus
- Muutamia uusia vesimuodostumia oli mahdollista ottaa mukaan
 - Edellytyksenä oli että on seurantatietoa tilan luokittelua varten
 - Uudellamaalla 20 uutta jokea/puroa ja järveä
 - Longinoja Helsingistä
 - Urja ja Hauklammenoja Espoosta
- Vesimuodostumien ekologinen tila luokitellaan ja niiden hyvän tilan saavuttamiseksi tai säilyttämiseksi suunnitellaan toimenpiteitä

Vaikuta vesiin!

Ajankohtaista myös...

- Vesien tilan luokittelu
 - Vuosien 2012-2017 aineistoilla
- Vuosille 2016-2021 suunniteltujen toimenpiteiden toteuttaminen
- Vuosina 2016-2018 toteutettujen toimenpiteiden seuranta ja niistä tiedottaminen

Vaikuta vesiin!

Kiitos!

- Osallistukaa kuulemiseen – palautetta toivotaan!

Vaikuta vesiin!